

Prof. dr hab. Jan Holeksa
Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska
Wydział Biologii UAM
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6
61-614 Poznań

**Ocena osiągnięć pedagogicznych oraz aktywności naukowej i publikacyjnej
doc. inż. Petra Jaloviara PhD
pracownika dydaktyczno-naukowego Katedry Hodowli Lasu
na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Technicznego w Zvoleniu
w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora**

Podstawa opracowania oceny

Niniejsza ocena została przygotowana na podstawie materiałów dostarczonych przez Dziekana Wydziału Leśnego TU, którą otrzymałem w wersji papierowej i elektronicznej. Stwierdzam, że otrzymane materiały zostały odpowiednio przygotowane i są wystarczające dla sformułowania opinii na temat osiągnięć pedagogicznych oraz aktywności naukowej i publikacyjnej doc. Ing. Petra Jaloviara PhD kandydującego do tytułu profesora.

Ocena działalności pedagogicznej

Doc. Peter Jaloviar od 1996 roku jest pracownikiem dydaktycznym i naukowym na Wydziale Leśnym TU Zvolen, najpierw jako asystent, a od 2011 roku jako docent. W ostatnich latach prowadzi zajęcia dydaktyczne w ramach siedmiu przedmiotów, które obejmują wszystkie trzy poziomy kształcenia od studiów licencjackich po studia doktorskie. Prowadzone przez Niego zajęcia obejmują hodowlę lasu, hodowlę lasu bliską przyrodzie, hodowlę lasu a łowiectwo, dendrologię, leśnictwo w praktyce, odnawianie lasu. Wymieniony zestaw przedmiotów organizowanych i prowadzonych przez doc. P. Jaloviara obejmuje szeroki zakres tematyczny i ujawnia różnorodność zainteresowań sprawami leśnictwa. Umożliwia to prezentowanie problematyki hodowli lasu z różnych punktów widzenia w trakcie prowadzonych zajęć dydaktycznych. Jest to niewątpliwie umiejętność, którą powinien posiadać nauczyciel akademicki z tytułem profesora.

Ważną częścią dydaktycznej działalności doc. Petra Jaloviara jest opieka sprawowana w trakcie przygotowywania przez studentów prac licencjackich i prac dyplomowych. Od roku 2000 był promotorem 13 prac licencjackich i 39 prac dyplomowych. Począwszy od 2002 roku, corocznie miał pod opieką od jednego do sześciu studentów. Odkąd uzyskał etat docenta, pod jego kierunkiem zrealizowanych zostało 11 prac licencjackich i 22 prace dyplomowe, czyli średnio 3,3 prace na rok. Świadczy to o bardzo dużym zaangażowaniu Kandydata w kształcenie studentów. Poszczególne prace dotyczą między innymi systemów korzeniowych drzew, naturalnego odnowienia drzew, hodowli lasu bliskiej naturze, procesów kształtujących lasy naturalne – zagadnień, którymi doc. Jaloviar zajmuje się od lat w swojej działalności naukowej. Tak ścisłe powiązanie problematyki własnych badań z tematyką prac studentów jest bardzo korzystne, ponieważ stwarza im możliwość uczestniczenia w rozwiązywaniu interesujących problemów naukowych i gwarantuje wysoki poziom prac.

Doc. Ing. Peter Jaloviar jest promotorem w jednym zakończonym przewodzie doktorskim. Rozprawa doktorska było poświęcona warunkom odnawianiu się cisa. Kolejny doktorat, którego promotorem jest Kandydat do tytułu profesora, jest bliski ukończenia. Dotyczy on

związków między reżimem zaburzeń a strukturą lasu naturalnego poddanego ochronie rezerwatowej. Oba zagadnienia są ważne z perspektywy wiedzy o funkcjonowaniu ekosystemów leśnych.

Oprócz nauczania studentów poprzez prowadzenie wykładów i ćwiczeń w ramach szeregu przedmiotów oraz opiekę w trakcie wykonywania prac licencjackich, dyplomowych i rozpraw doktorskich, doc. Peter Jaloviar jest odpowiedzialny za organizację trzech przedmiotów na dwóch kierunkach kształcenia i na trzech jego poziomach: *Lesné hospodárstvo v lesnickej praxi*, *Pestovná analytika* oraz *Obnova lesa*. Ważnym uzupełnieniem tej działalności są dwa skrypty dla studentów. Pierwszy, przygotowany w 2005, którego współautorem był Stanislav Kucbel, obejmuje program ćwiczeń z zakresu hodowli lasu. Drugi skrypt, napisany samodzielnie i wydany w bieżącym roku, obejmuje program ćwiczeń z zakresu metod stosowanych w hodowli lasu.

Doc. Peter Jaloviar angażuje się także w organizację procesu dydaktycznego na Wydziale Leśnym. Jest odpowiedzialny za realizację studiów licencjackich na kierunku *Leśnictwo* oraz współodpowiedzialny za przebieg studiów doktorskich na kierunku *Hodowla i ochrona lasu*. Jest ponadto członkiem rad programowych na dwóch kierunkach studiów: *Hodowla i ochrona lasu* oraz *Ochrona lasu*. Został także powołany do rady programowej kierunku studiów doktorskich *Hodowla lasu* na Uniwersytecie Rolniczym w Pradze.

Podsumowując tę część mojej opinii na temat działalności pedagogicznej doc. Ing. Petra Jaloviara, uważam, że jest On doświadczonym nauczycielem akademickim angażującym się nie tylko w przekazywanie wiedzy studentom Wydziału Leśnego TU w Zwoleniu, ale także w organizację kształcenia. Taką ocenę wyrażam po zapoznaniu się z dostarczonymi materiałami. Na tej podstawie stwierdzam, że bogata działalność dydaktyczna doc. Ing. Petra Jaloviara na wszystkich poziomach kształcenia jest solidną podstawą do ubiegania się o tytuł profesora.

Ocena działalności naukowej

Doc. Ing. Peter Jaloviar jest naukowcem o szerokich zainteresowaniach obejmujących różnorodne zagadnienia z zakresu ekologii lasu. Badane przez Niego zjawiska z jednej strony służą poszerzeniu wiedzy o ekosystemach leśnych i ich funkcjonowaniu, a z drugiej stanowią fundament dla praktyki hodowli lasu. Doc. Peter Jaloviar jest zatem równocześnie ekologiem specjalizującym się w ekologii lasu, i przedstawicielem nauk leśnych, w specjalności hodowla lasu.

Początki pracy naukowej doc. Petra Jaloviara wiążą się z badaniami nad odchwaszczaniem upraw leśnych i skutkami tego zabiegu dla warunków termicznych, świetlnych i wilgotnościowych, w jakich rozwijają się sadzonki. Dwie prace na ten temat ukazały się w wydawnictwach pokonferencyjnych 1995 roku. Był to czas rozpoczęcia przez Niego studiów doktoranckich w Katedrze Hodowli Lasu, w której do dzisiaj jest zatrudniony na etacie docenta.

Zainteresowanie zachwaszczeniem upraw leśnych było dość krótkim epizodem w pracy naukowej doc. P. Jaloviara, a zagadnieniem, które od początku stanowiło ważną część Jego pracy naukowej, był rozwój i struktura systemów korzeniowych drzew, zwłaszcza drobnych korzeni. Początkowo badał systemy korzeniowe w związku z zanieczyszczeniem imisjami przemysłowymi, w dalszej kolejności porównywał rozwój systemów korzeniowych drzew w lasach naturalnych i w lasach gospodarczych oraz w związku z różną strukturą drzewostanów. Interesowało Go także porównanie rozwoju systemów korzeniowych młodego pokolenia drzew różnych gatunków oraz odnowienia pojawiającego się na glebie i rozkładającym się drewnie, a także w związku ze stosowaniem różnych zabiegów

hodowlanych. Łącznie na temat systemów korzeniowych opublikował 29 prac, a ostatnia ukazała się w 2018 roku w międzynarodowym czasopiśmie *Plant Root* i dotyczyła interesującego zagadnienia, jakim jest modyfikacja systemów korzeniowych świerków po podsadzeniu drzewostanu świerkowego jodłą i bukiem.

W swojej pracy badawczej doc. Peter Jaloviar zajmuje się ekologią wszystkich najważniejszych gatunków drzew tworzących lasy Słowacji: świerkiem, bukiem, jodłą, dębem i sosną oraz lasami, w których te gatunki występują. Większą uwagę chce zwrócić na badania nad cisem, któremu w ostatnich latach doc. Jaloviar poświęcił dużo uwagi. Od 2016 roku wraz ze współpracownikami opublikował 10 artykułów na temat tego gatunku. Większość prac dotyczyła warunków odnawiania się cisa w związku z dostępnością światła i presją roślinożerców. W ubiegłym roku w czasopiśmie *Biodiversity and Conservation* ukazał się artykuł na temat ochrony cisa wskazujący na konieczność jego czynnej ochrony.

Doc. Peter Jaloviar prowadzi badania niemal we wszystkich typach lasów Słowacji, chociaż przede wszystkim interesują go lasy górskie i to zarówno lasy naturalne, jak i lasy gospodarcze. Wśród badanych zagadnień znalazły się między innymi: tekstura lasu, struktura drzewostanów, reżim zaburzeń w warunkach naturalnych, w tym wielkopowierzchniowe zaburzenia i dynamika luk, cykl rozwojowy lasu naturalnego, przyrost drzew, rola gatunków pionierskich i sporo innych zagadnień. Dużo miejsca w dorobku doc. P. Jaloviara zajmują prace na temat odnawiania się drzew, zarówno w warunkach lasu naturalnego jak i lasu gospodarczego. W kręgu jego zainteresowania znalazły się różne aspekty odnawiania świerka, buka jodły, dębu i cisa. Inna problematyka, często pojawiająca się w pracach doc. P. Jaloviara, dotyczy martwego drewna, zwłaszcza jego dynamiki i roli w odnowieniu drzew.

Można kontynuować prezentację problematyki badawczej doc. P. Jaloviara i dodawać kolejne zagadnienia, którymi się dotychczas interesował. Nie chodzi jednak o to, aby dać kompletny wykaz Jego naukowych zainteresowań. Ważna jest natomiast ich rozległość i różnorodność, które dowodzą, że doc. Jaloviar, jest w pełni ukształtowanym, samodzielnym pracownikiem naukowym dobrze orientującym się we współczesnej wiedzy z zakresu ekologii lasu i hodowli lasu. Warto podkreślić, że wielkość dorobku publikacyjnego, w którym omawiane są zjawiska zachodzące w lasach gospodarczych i lasach naturalnych jest niemal taka sama i wynosi około 50 pozycji w jednym i drugim przypadku. Świadczy to o umiejętnym łączeniu badań podstawowych z zakresu ekologii lasu z badaniami stosowanymi na rzecz hodowli lasu. Umiejętność ta jest niezbędna w naukach leśnych oraz w nauczaniu przyszłych leśników – gospodarzy lasów. Są to cechy, które powinna posiadać osoba aspirująca do tytułu profesora w zakresie hodowli lasu i uważam, że doc. Peter Jalovira w pełni takie cechy posiada.

Ocena aktywności publikacyjnej

Dorobek naukowy doc. Ing. Petra Jaloviara obejmuje łącznie 132 pozycje. Składa się nań 14 oryginalnych prac opublikowanych w czasopismach indeksowanych w bazie JCR. W bazach *Web of Science* i *Scopus* znajduje się w sumie 29 (*WoS*) i 26 (*Scopus*) opracowań, w których jednym z autorów jest Kandydat. W Jego dorobku jest 12 monografii i kilkadziesiąt prac opublikowanych w zagranicznych i krajowych czasopismach. Ogólna liczba oryginalnych prac naukowych których autorem lub współautorem jest doc. P. Jaloviar wynosi 83. Jeśli doliczyć 34 doniesienia, które ukazały się w materiałach z międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych, 3 abstrakty konferencyjne z kongresów i zjazdów naukowych, 2 skrypty dla studentów oraz kilka tematycznych zbiorów prac, których był redaktorem, to dorobek ten liczy 132 pozycje. Jest to dorobek bogaty, a jak napisałem w poprzedniej części opinii, jest on zarazem bardzo różnorodny.

Ważne jest, że po habilitacji w 2012 roku ukazała się połowa oryginalnych prac twórczych oraz 40% całego dorobku naukowego doc. P. Jaloviara. Biorąc pod uwagę artykuły, które ukazały się w czasopiśmie indeksowanych w bazie JCR, to aż 12 spośród 14 zostało opublikowanych w okresie 2012-2020.

Po uzyskaniu samodzielności naukowej przez doc. P. Jaloviara w 2012 roku systematycznie poprawia się także odbiór jego dorobku w międzynarodowym i krajowym środowisku naukowym, o czym świadczą coraz liczniejsze cytowania prac jego autorstwa. O ile do 2011 roku były one cytowane tylko 8 razy (według baz *WoS* i *Scopus*), to od tego czasu liczba ta zwiększyła się do 244 (*WoS*) i 289 (*Scopus*; stan na 7.12.2020), a w ostatnich latach corocznie przybywało ponad 50 nowych cytacji. Ponadto, ważną cechą omawianego dorobku jest znaczący udział Kandydata w jego tworzeniu. Aż w 40% prac jest jedynym autorem lub pierwszym autorem. W przypadku prac znajdujących się w bazach *WoS* i *Scopus* wskaźnik ten wynosi 27%. Podkreślić jeszcze trzeba, że spora część tych artykułów została opublikowana w prestiżowych międzynarodowych czasopiśmie, takich jak: *Biodiversity and Conservation*, *Ecohydrology*, *European Journal of Forest Research*, *Forest Ecology and Management* i *Forests*.

O roli, jaką doc. P. Jaloviar pełni w środowisku naukowym świadczy także Jego udział w realizacji wielu projektów badawczych. Przed habilitacją uczestniczył, jako członek zespołu badawczego, w realizacji 3 projektów APVV, 5 projektów VEGA oraz 2 projektów agencji Ministerstwa Edukacji w zakresie funduszy strukturalnych EU. Po habilitacji kierował trzema projektami VEGA i był współkierującym jednym projektem VEGA. Ponadto należał do zespołów badawczych realizujących 3 projekty APVV i 3 projekty VEGA. Kierowanie licznymi projektami badawczymi jest świadectwem zdolności tworzenia zespołów badawczych i organizacji ich pracy.

Wielkość i różnorodność dorobku naukowego doc. Ing. Petra Jaloviara oraz kierowanie i uczestnictwo w realizacji wielu projektów badawczych stanowi kolejny mocny argument za przyznaniem Mu tytułu profesora.

Podsumowanie opinii

Bogata działalność dydaktyczna doc. Ing. Petra Jaloviara, doświadczenie w pracy badawczej potwierdzone obszernym i różnorodnym dorobkiem publikacyjnym oraz kierowaniem licznymi projektami badawczymi dowodzą, że jest On w pełni ukształtowanym i samodzielnym pracownikiem dydaktycznym i naukowym. W swojej pracy na Wydziale Leśnym umiejętnie łączy te dwie sfery aktywności zawodowej. Moim zdaniem doc. Ing. Peter Jaloviar spełnia wszelkie wymagania stawiane kandydatom do tytułu profesora.

Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z osiągnięciami na polu dydaktyki oraz z oryginalnym dorobkiem naukowym stwierdzam, że doc. Ing. Peter Jaloviar spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu MŠ SR nr 246/2019. W związku z tym w pełni popieram wniosek o nadanie doc. Ing. Petrovi Jaloviarovi tytułu profesora w zakresie hodowli lasu.

Poznań, 7.12.2020 r.

prof. dr hab. Jan Holeksa